

(Detta nummer har från trycket utkommit den 27 oktober 1904.)

(Rubrik och datum kungöras från predikstolen.)

L a g

om samäganderätt;

gifven Stockholms slott den 30 september 1904.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götes och Vendes Konung, göre veterligt: att Vi, med Riksdagen, funnit godt i nåder förordna som följer:

1 §.

Äro två eller flera samfälldt ägare af fastighet eller lös sak, eller tillhör aktie, obligation eller skuldebref två eller flera samfälldt, tillkomme enhvar af dem viss lott i godset. Lotterna vare för lika räknade, där ej annat förhållande kan visas.

2 §.

För förfogande öfver det samfällda godset i dess helhet eller för vidtagande af åtgärd i godsets förvaltning erfordras samtliga delägares samtycke; dock må åtgärd, som för godsets bevarande tarivas och ej tål uppskof, utan hinder däraf att någon delägare i följd af sjukdom, frånvaro eller annan orsak är ur stånd att i åtgärden deltaga, af öfriga delägare vidtagas.

3 §.

Kunna delägarne ej enas rörande godsets förvaltning eller nyttjande, äge på ansökan af delägare rätten förordna, att godset under viss tid skall omhänderhafvas af god man, som af rätten utses. Till god man må ock delägare förordnas.

4 §.

Den, som enligt 3 § blifvit utsedd till god man, åligger att godset till delägarnes samfällda bästa förvalta. Vill han godset bortlega, äge makt därtill, dock ej för längre tid än förordnandet afser eller, där fråga är om fast egendom, till den fardag, som infaller näst efter det sagda tid gått till ända.

Behållen afkastning af godset varde af gode mannen för hvarje år mellan ägarne fördelad.

5 §.

Varda före utgången af den tid, gode mannens förordnande afser, delägarne ense att återtaga förvaltningen af godset, och göra de därom anmälan hos rätten,

eller varder hos rätten upplyst, att godset blifvit för gemensam räkning försåldt eller att någon delägare löst de andre ut eller att gemenskapen annorledes upphört, varde gode mannen af rätten entledigad.

6 §.

Enhvar delägare i samfällt gods, hvarom i 1 § sägs, äge, där ej annorledes är mellan honom och öfriga delägare aftaladt, hos rätten söka, att godset för gemensam räkning utbjudes till försäljning å offentlig auktion; dock må förordnande om utbudande ej meddelas, där annan delägare visar synnerliga skäl för anstånd.

7 §.

Är samfäll fastighet sådan, att tillämpning af föreskrifterna om hemmansklyfning kan ifrågakomma, och har delägare i fastigheten gjort ansökan om fastighetens försäljning; vill annan delägare att gemenskapen skall upplösas genom klyfning, gifve det till känna, innan ansökningsen varder af första domstol afgjord. Upplyses, att klyfning blifvit i laga ordning sökt, låte rätten frågan om försäljning hvila, till dess sig visat, huruvida på den ansökan klyfning kommer till stånd; är ej ansökan om klyfning gjord, gifve rätten nödig tid därtill. Kommer någon i högre rätt och visar, att klyfning blifvit sökt, må fastigheten ändock gå till försäljning, ehvad klyfningen kommer till stånd eller icke.

8 §.

Förordnar rätten, att gods skall utbjudas till försäljning å offentlig auktion, nämne rätten en god man att ombesörja auktionen och fördela köpeskillingen samt, där fråga är om fastighet, utfärda köpebref.

9 §.

I sammanhang med förordnande om offentlig auktion bestämme rätten ock, där sådant af någon delägare yrkas, ett pris, hvarunder godset ej må försäljas. Är fråga om försäljning af fastighet, däri omyndig har del, skall sådant pris utsättas, ändå att yrkande därom ej framställes.

I öfrigt varde försäljningsvillkoren bestämda af gode mannen.

10 §.

Auktion, hvarom i denna lag är fråga, skall, efter det laga kraft åkommit rättens beslut om auktionen, hållas så snart ske kan; dock att, där någon delägare är i konkurstillstånd försatt, gode mannen ej äger makt att godset försälja, så länge sagde delägares lott tillhör konkursboet.

11 §.

Gode mannen drage försorg, att försäljningsvillkoren äfvensom tid och ort för auktionen varda på lämpligt sätt kungjorda.

12 §.

Äro samtliga delägare vid auktionen tillstädes och varda de öfverens om antagande eller förkastande af anbud, som å auktionen göres, skall vid deras beslut bero; dock att, där fråga är om fastighet, hvori omyndig har del, försäljning ej må ske, utan den omyndiges andel varder betald efter det enligt 9 § utsatta pris.

Varda delägarne ej ense, efter ty nyss är sagdt, gälle högsta anbudet såsom antaget, där det ej understiger pris, som enligt 9 § må vara utsatt. Är lott i samfällid fastighet särskildt intecknad och uppgår den på sådan lott belöpande andel i den bjudna köpeskillingen icke till beloppet af den gäld, för hvilken lotten på grund af inteckning häftar, må ej anbudet antagas, med mindre ägare af öfriga lotter det medgifva.

13 §.

Hafva, efter det förordnande om auktion meddelats, delägarne träffat öfverenskommelse om auktionens inställande, gifve de gode mannen det till känna; och vare, där det skett, förordnandet förfallet.

Lag samma vare, där auktion ej leder till godsets försäljning.

14 §.

Hvad i 18 kap. handelsbalken är för syssloman stadgadt i fråga om ansvarighet och redovisning, så ock om arvode och ersättning för kostnader, skall gälla äfven för god man, som i denna lag afses.

15 §.

Kostnad, som enligt denna lag gjorts för förvaltning af samfällid gods eller för auktion, skola samtliga delägare vidkännas, enhvar i förhållande till sin lott.

16 §.

Ej må någon till god man förordnas, utan att han därtill samtyckt. Vill den, som är till god man förordnad, befattningen frånträda och gitter han visa skälig orsak; varde af rätten entledigad. På ansökan af delägare äge ock rätten entlediga god man, när skäl därtill äro.

17 §.

Beslut om förordnande eller entledigande af god man, som i 3 § sägs, gånge utan hinder af förd klagan i verkställighet.

Är god man förordnad att ombesörja auktion, hvarom i denna lag är fråga, och har rättens beslut om auktionen vunnit laga kraft, träde gode mannen till sin befattning utan hinder däraf, att klagan föres öfver det beslut, hvarigenom han förordnats. Föres klagan öfver beslut, hvarigenom rätten entledigat god man, som sist är nämnd, gånge beslutet icke dess mindre i verkställighet.

18 §.

Laga domstol i fråga, som afses i 3 eller 6 §, vare, ehvad frågan rör löst eller fast gods, allmän underrätt i den ort, där godset finnes. Domstol, hos hvilken gjorts ansökan, som föranlett god mans tillsättande, tillkomme ock att upptaga fråga om gode mannens entledigande och om förordnande af annan i hans ställe.

19 §.

Hvad i denna lag finnes stadgadt äge ej tillämpning i fråga om ägor, som vid skifte af jord blifvit undantagna för delägarnes allmänna behof eller eljest äro samfällda för flera fastigheter, de där till någon del hafva sina ägor genom skifte eller eljest åtskilda; ej heller vare i något fall lagens föreskrifter tillämpliga i afseende å oskift fiskevatten.

Beträffande egendomsgemenskap mellan äkta makar eller delägare i oskift dödsbo eller dem, som äro i bolag samman eller äro redare i samma fartyg eller deltaga i samma grufvörelse, gälle hvad därom är särskildt stadgadt.

Hvad i 22 kap. 3 § ärfdabalken och 4 kap. 8 § jordabalken stadgas skall ej äga tillämpning i fråga om försäljning enligt denna lag af samfällid fast egendom, hvari omyndig äger del.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1905.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med Vårt Kungl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 30 september 1904.

OSCAR.

(L. S.)

(Justitiedepartementet.)

OSSIAN BERGER.

